

vivat academia

secretariaat: Em. Jacquainlaan 126
1000 Brussel tel. 02/218 68 20 giro 000-0429238-13

verantwoordelijk uitgever: F. Mollet
Kievitsstraat 11, 8020 Oostkamp

verschijnt vijf keer per jaar.

nr. 55 maart-april 1986

berichtenblad van het Verbond der Vlaamse Academici

Enkele verjaardagen...

25

In september 1985 was het precies 25 jaar geleden dat onze vereniging de naam V.V.A. aannam. Daarvoor heette zij A.V.O.H.V. (Algemeen Vlaamse Oud-Hoogstudentenverbond) en dat verbond was de voortzetting van het vooroorlogse K.V.O.H.V.

In de late veertiger en vroege vijftiger jaren waren Vlaamse academici rond de figuur van nobelprijswinnaar (1938) Prof. dr. Corneel Heymans er in geslaagd de vooroorlogse traditie in eer te herstellen. Onder de leiding van prof. Heymans werd besloten de grondslag van de vereniging uitdrukkelijk pluralistisch te maken: **algemeen** i.p.v. katholiek.

Het was onder het voorzitterschap van Dr. K. Goddeeris dat de naamverandering werd doorgevoerd. De naam is taalkundig juister en is ook leuker om uit te spreken.

50

Hoewel er tussen de twee wereldoorlogen al plaatselijk "oud-hoogstudentenbonden" een actieve rol speelden in de Vlaamse emancipatiebeweging, was het pas op 8 maart 1936 dat de benaming K.V.O.H.V. (Katholiek Vlaams Oud-hoogstudentenverbond) door al deze bonden werd aangenomen. Die naam was in oktober 1935 in Antwerpen gelanceerd door de plaatselijke bond.

De spontane krachtenbundeling van de bewuste Vlaamse intellectuelen kaderde in de concentratiebeweging van toen rond het thema **federalisme**.

Het K.V.O.H.V. stelde zich Vlaams-nationalistisch op, maar geheel onafhankelijk van de toenmalige nationalistische partij.

In de jaren vlak voor W.O. II maakte het K.V.O.H.V. standpunten bekend i.v.m. federalisme, taaltoestanden in het leger, amnestie, splitsing van het Ministerie van Openbaar Onderwijs, e.d.m.

150

De Rijsuniversiteit Gent viert het hondervijftig jaar bestaan van de speciale scholen voor ingenieursopleidingen. Meteen herinnert ze eraan dat ze 50 jaar geleden de eerste Nederlandstalig opgeleide ingenieurs afleverde.

... en een gedenkdag

Op 6 maart 1946 werd de IJzertoren te Diksmuide door een ontploffing grondig vernield. Een bekend politicus heeft toen de gevleugelde woorden gesproken: "Hij ligt er, en hij ligt er goed".

Van de Heer Marc Boey kregen we een samenvattend verslag van de gebeurtenissen vóór en na de dynamitering. Daaruit lichten wij de o.i. belangrijkste feiten en uitlatingen.

1930: bij de inwijding van het voltooide monument had ene luitenant Labrique het lef om met een vliegtuig(je) boven de bedevaart te cirkelen

cirkelen met storingslawaaï; vanuit zijn verheven positie strooide hij biljetten over de aanwezigen uit, waarop de beledigende tekst stond: "Achteruit, ver-raders en deserteurs!"

25 september 1944: Het O.F. (Onafhankelijkheids-front) van Diksmuide stuurde een voorstel aan de minister van B.Z.: "...de grond behorende aan het IJzerbedevaartcomité en liggende rond de toren aan te bieden aan het geallieerde leger tot het aanleggen van een militair kerkhof". (Getekend door Decan, Deschodt, Rommelaere en Dentant.)

9 november 1944: In een schrijven van Burgemeester en schepenen van Diksmuide aan de minister van Binnenlandse Zaken werd voorgesteld: "... de zogenaamde IJzerbedevaart... om te werken in een grootse Nationale jaarlijkse Belgische heldenhuide."

5 mei 1945: Een oostvlaamse sekte van de UFAC (Union fraternelle des Anciens Combattants) dringt bij de algemene voorzitter van UFAC aan op de vernietiging van de IJzertoren.

Eerste aanslag

Op 16 juni 1945 deelde de veldwachter van Kaas-kerke mee dat om 22.21 u. de IJzertoren "zeer erg beschadigd was door ontplofbare stoffen". In een wand van de toren was een gat geslagen van ongeveer 10 m hoog en 2 m breed en "de toren was met barsten overdekt". Het onderzoek, ingesteld door opperwachtmeester Borremans van de Rijkswacht, bleef vruchteloos.

Tweede aanslag

Op 16 maart 1946, om 2.15 u. wordt veldwachter Valeer Saneen van Kaaskerke wakker door een harde knal. Hij staat op, ziet door zijn raam dat de IJzertoren omver ligt en kruipt terug in zijn bed. Om 7.45 u. waarschuwt hij de Rijkswacht. Om 9 u. komen Delaere, onderzoeksrechter bij de rechtbank van eerste aanleg te Veurne, G. De Cuyper, prokureur des konings, en griffier A. Nowé ter plaatse. Iedereen "kan aanstonds opmerken dat deze vernieling gedaan moet geweest zijn door vakmannen". Majoor Samyn, hoofd van de ontmijningsdienst van West-Vlaanderen, wordt in het onderzoek als deskundige aangesteld.

Op 12 december 1946 zet de Raadkamer van Veurne het onderzoek stop. Delaere noteert: "Iedereen zegt: het is Samyn geweest. Er wordt beweerd dat een zekere Bonnevie uit Brugge in de zaak zou betrokken zijn". (Bonnevie was gepensioneerd generaal-majoor en voorzitter van het Algemeen Verbond der Brugse Oudstrijders).

Tussen 13.12.1946 en 31.05.1947 wordt Delaere herhaaldelijk in de pers aangevallen: "U kent de daders en wilt ze niet bekend maken." Het Parket doet het onderzoek heropenen.

Verdachten

Ene Raymond Daenens zegt op een (liberale) partijvergadering: "Nous, les dynamiteurs de la Tour de l'Yser...".

Zijn woorden worden als "fanfaronnade" en zonder belang afgedaan.

Op 28 juni 1948 noteert de gerechtelijke politie van Brugge een verklaring van de Diksmuidse burgemeester, waarin o.m.: "... nu nog is er vrees te bespeuren bij personen die een en ander afweten omtrent de aanslagen op de IJzertoren."

Op 22.12.1947 zegt Val. Decan aan L. Quaeghebeur en A. Hertsens: "Op voorwaarde dat het onder ons zal blijven en op erewoord niets daarvan te zullen uitbrengen, zal ik zeggen wie de dader is die de IJzertoren heeft doen springen: het is ik geweest."

De Kamer van inbeschuldigingstelling van het Hof van Beroep te Gent is op 2.6.1948 van oordeel dat "overwegende dat deze woorden, gelet op de omstandigheden waarin ze uitgesproken zijn geweest, niet ernstig kunnen opgevat worden."

Hertsens, zelf gewezen verzetsman en inspekteur bij de Veiligheid van de Staat, die de zaak aan het rollen had gebracht, wordt korte tijd nadien overgeplaatst "om de belangen van de dienst niet te schaden."

Op 8 april 1948 werd een tiental personen aangehouden als verdachten. Enkele weken later werden ze op vrije voeten gesteld.

Hogere Kringen

Delaeres verslag zegt o.m. "In de loop van het jaar 1948... konden wij uit vele gezegden... en bij vergelijking met hetgeen wij uit het dossier wisten, geleidelijk het volgende aaneenknopen: 'De techniek van het opblazen van de IJzertoren is Samyn Robert, kapitein in de munitieopslagplaats te Westrozebeke, wonende te Waasten... De nacht van de vernieling van de IJzertoren is Samyn Robert van de munitieopslagplaats van Westrozebeke naar Kaaskerke vertrokken... Samyn vervoerde de nodige springstof in een zwarte Chevrolet-wagen... Samyn zou gehandeld hebben op aanvraag van de leider (van een weerstandsgroepering)... .

Andere verklaringen wijzen in dezelfde richting, o.m. deze van Senator Hubert De Groote, die bij het horen van de arrestatie van tien verdachten zei: "Si Daenens se met à causer, on viendra chez moi, chez Samyn en chez Bonnevie."

Deze woorden werden gemeld aan volksvertegenwoordiger Godfried Develter, die er achteraf met De Grootte over sprak. Deze antwoordde: "Ja, het is een misdaad; ik had het hen nochtans sterk afgeraden."

In zijn Samenvattend Verslag (stuk 830) schreef Delaere over De Grootte: "Kennende zijn verleden als weerstander zegden we hem: 'Ce qu'il y a d'odieux dans cette affaire, c'est que les petits sont abandonnés à leur sort et que les gros responsables se dérobent. Ce n'est pas courageux.'" De heer De Grootte scheen onthutst en antwoordde: "Oui, c'est vrai, mais c'est qu'il y a des situations en jeu. Van Glabbeke était au courant de l'affaire, de même que l'auditeur Ganshof van der Meersch qui m'a envoyé un télégramme et il est venu hier chez moi pour parler de cette affaire... Est-ce que Samyn sera inquiété?... et Decan? Il a fait une grande bêtise."

Het onderzoek werd voortdurend belemmerd.

Uit het proces-verbaal van het onderhoud dd. 10 april 1948 van de heer Prokureur-Generaal Bekaert met de heren De Cuyper, Prokureur des Konings te Veurne, en Delaere, onderzoeksrechter-afgevaardigde in de rechtbank van eerste aanleg te Veurne:

... De Heer Bekaert: De toekomst zal uitwijzen dat de daders gelijk hadden en dat er zo een toren nooit meer zal komen.

De Heer Delaere: Laat ons de zaak bespreken zonder passie.

De Heer Bekaert: Ik spreek hier in naam van de minister.

Wie waren de daders?

We kunnen er niet aan twifelen dat de daders te zoeken zijn onder deskundigen. En zoveel waren er niet.

Ze werden klaarblijkelijk beschermd door hoge overheidspersonen. Niet alleen door de prokureur-generaal, ook door de minister van Justitie, Van Glabbeke, die trouwens – hoewel minister – als raadsman van Decan optrad.

Ook hier zullen wel weer een aantal mensen hun geheim meenemen of meegenomen hebben in hun graf.

De totaal ontredderde Vlaamse Beweging van na W.O. II kreeg door deze aanslag een nieuwe impuls. Sindsdien zijn er doelen bereikt en zaken verwezenlijkt, dat is onmiskenbaar.

Of het installeren van een Vlaamse Executieve en het samenkomen van een Vlaamse Raad op zichzelf eindpunten zijn, blijft natuurlijk een open vraag.

Taaltip: je van het! (met de nadruk op "je" en "het")

Om aan te duiden dat iets van de bovenste plank is heeft het Nederlands de uitdrukking "dat is je van het".

Bij ons in Vlaanderen hoor je daar nogal es "het van het" voor, wat een verkeerde interpretatie is. Sommigen geloven namelijk dat het een verkorte vorm zou zijn van "het beste van het beste". Het is gewoon een speciaal gebruik van **je** om een uitmuntende kwaliteit aan te duiden.

F.M.

V.V.O.-Persbericht (Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel) Topbenoemingen bij de N.M.B.S.

In afwachting van een totale splitsing zoals door het V.V.O. wordt voorgestaan, dringt het Verbond er op aan dat, ter gelegenheid van de topbenoemingen, de Minister met twee imperatieve rekening houdt:

1. De Raad van Beheer moet gesplitst worden in een Vlaamse en een Waalse Raad. De bevoegdheid van de huidige Ondervoorzitter van de Raad van Beheer, Burton, moet beperkt worden tot de Waalse deelraad en er moet een Ondervoorzitter voor de Vlaamse deelraad aangesteld worden. Deze Ondervoorzitters mogen zich niet inlaten met het dagelijks bestuur van de N.M.B.S.

2. De betrekkingen van directeur en hoger moeten in principe volgens een taalverhouding 3N/2F toegekend worden.

Wij verwachten van de **Vlaamse** minister van Verkeerswezen een konsekvente houding terzake.

Ir. P. MEULEMANS

Algemeen Nederlands Congres: 19 april 1986

De stichting Algemeen-Nederlands Congres v.z.w., waarbij een 200-tal verenigingen, (o.a. het V.V.A.), universiteiten en instituten zijn betrokken, heeft tot doel de samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen te bevorderen op alle terreinen van het maatschappelijk leven.

Om een permanent overleg mogelijk te maken, beschikt het A.N.C. over een brede waaier van werkgroepen: Economie, Grensverkeer, Media, Boek, Sport, Toerisme, De Nederlanden in de Wereld, Franse Nederlanden, Vredesproblematiek, Universiteit en Wetenschappen, Leefmilieu, Overheidsstructuren, Vrouwenproblematiek, Onderwijs en Permanente Vorming en "Andere Integratie" (migranten).

Die werkgroepen organiseren regelmatig conferenties en colloquia, en brengen om de 5 jaar gezamenlijk verslag uit op een algemeen-Nederlands congres.

Daarmee wordt de traditie verdergezet van de in 1849 gestarte "Nederlandsche (Taal- en Letterkundige) Congressen".

De slotzitting van het 39ste congres vindt plaats op 19 april 1986, in het **Vlaams Cultureel Centrum De Brakke Grond te Amsterdam.**

Overlijdens: Ons oprecht medeleven

Dr. André Vanfleteren, geboren te Oostkamp op 15.06.1931 en overleden te Brugge op 7.12.85, echtgenoot van Agnes Torrekens. (afd. Brugge).

De Heer Remi Declercq, geboren te Wingene op 1.8.1897 en overleden te Brugge op 25.12.85, vader van o.m. ons medelid Dr. Frans Declercq (afd. Brugge).

De Heer René Kretzschmar, geboren te Oostende op 29.03.1917 en er overleden op 24.01.1986, echtgenoot van Louise Assel en vader van o.m. Jan Kretzschmar (afd. Campinia).

Mevrouw Mia Vos, geboren te Tienen op 14.06.1910 en overleden te Leuven op 18.01.1986, echtgenote van Dr. Mon De Goeyse, oud-voorzitter van A.V.O.H.V. Brabant, oud-lid van de Centrale Raad van het V.V.A.

Mevrouw Annie Devos, geboren te Gistel op 3.10.1943 en overleden te Brugge op 3.03.1986, moeder van Sylvia, Eva en Siska, echtgenote van Dr. Dirk Boddez (afd. Brugge).

Geboorte: van harte gelukgewenst

Julie, dochtertje van Jan en Bernadette De Graeve-Boonants (afd. Brugge).

**Het jaarlijks zangfeest van het
Algemeen Nederlands Zangverbond
vindt plaats op zondag 27 april 1986,
om 14.30 uur, in het Sportpaleis te Antwerpen.**